

FREMMEARTSUNDERSØKELSEN 2018

Selger «svært høy risiko»

Det er fortsatt et rikt utvalg av fremmede høyrisikoplanter tilgjengelig i norske hagesentre og planteskoler, til tross for trusselen de utgjør for naturen. En undersøkelse Naturvernforbundet har gjennomført viser at 20 fremmede arter i kategorien «svært høy risiko» selges i Norge. Flere av artene står på forbudslista.

Hovedfunn

- 20 fremmede arter i kategorien «svært høy risiko» selges i Norge. Blant disse står 4 planter på forbudslista.
- Hybridbarlind, blankmispel, blåhegg, blåleddved og skogskjegg er vanligst, tilgjengelig hos minst én av tre forhandlere.
- Det er 31 prosent færre fremmede planter med svært høy risiko til salgs i 2018 sammenlignet med 2014.

Fremmede planter er arter som ikke hører hjemme i Norge. Svært mye av det du får kjøpt på hagesentre og planteskoler i Norge er planter som stammer fra andre land. Mange er harmløse og kan trygt plantes ut, men noen planter kan spre seg og være til stor skade i naturen. Slike planter kan invadere andre arters leveområder og presse dem ut.

Artsdatabanken vurderer skadepotensialet til fremmede arter og publiserer fremmedartslista. Der blir artene kategorisert etter potensiale for invasjon og økologisk effekt. Plantene i kategorien «svært høy risiko» (SE) har stort invasjonspotensial og stor negativ økologisk effekt. På Fremmedartslista 2018 er i alt 73 slike planter registrert i Norge. I denne undersøkelsen har vi sett på hvor mange av dem som tilbys på nettsidene til 11 ulike forhandlere med til sammen 196 utsalgssteder over hele landet;

3 hagesenterkjeder, 2 frittstående hagesentre og 6 planteskoler. Undersøkelsen ble gjennomført i uke 29, 2018. Alle landsdeler er representert i utvalget. Vi har ikke vurdert regionale forskjeller i artenes påvirkning på naturen.

Resultatene

20 av de 73 plantene med svært høy risiko (SE) på Artsdatabankens fremmedartsliste selges i Norge. Ti av de elleve forhandlerne hadde en eller flere slike i sitt sortiment. I snitt hadde hver forhandler 5 planter. To av planteskolene skilte seg ut med bety-

Fakta

Fremmedartsundersøkelsen 2018: trend

2014	2015	2016	2018	Trend
29	25	24	20	- 31 %

Tabell 1. Antall fremmede planter med svært høy risiko (SE) til salgs på nettsiden til en eller flere av 11 forhandlere i Norge i 2014, 2015, 2016 og 2018. Trend fra 2014-2018. Kilde: Naturvernforbundet

delig flere planter i den høyeste risikokategorien, henholdsvis 13 og 11 planter. Kun én forhandler var uten slike planter i sitt utvalg.

4 av plantene står på den vedtatte forbudslista, hvorav 2 ble forbudt å selge 1. januar 2016; gravbergknapp og faltarve. Vi fant ytterligere to planter, sprikemispel og høstberberis, som står på listen over planter som blir forbudt omsatt 1. januar 2021. Tre av disse plantene var til salgs hos den samme forhandleren, mens den fjerde ble tilbudt av en annen forhandler.

De fem plantene som ble tilbudt av flest forhandlere er hybridbarlind, blankmispel, blåhegg, blåleddved og skogskjegg. Faltarve, gravbergknapp, klasespirea, rødhyll, sitkagran, sprikemispel og valurt var til salg hos 1 av de 11 forhandlerne.

Undersøkelsen viser at norske planteforhandlere tilbød en betydelig andel av de fremmede plantene som utgjør den største trusselen for norsk natur. Det er god grunn til å anta at plantene også er å finne i sortimentet til andre planteforhandlere i Norge, ettersom mange av dem har vært i handelen lenge. I tillegg mottar mange forhandlere frø og planter fra de samme leverandørene.

Trend

Naturvernforbundet gjennomførte lignende undersøkelser i 2014, 2015 og 2016. Trenden viser en jevn nedgang i antall planter i kategorien «svært høy risiko». I 2014 ble det funnet 29 slike arter hos de 11 forhandlerne, mens det i år ble funnet 20 arter, en nedgang på 31 prosent.

Over halvparten av plantene vi fant i årets undersøkelse er velkjente skadegjørere. I alt 11 planter (55%) var kategorisert med svært høy risiko på den forrige fremmedartslista fra 2012. 9 planter (45%) var nye i høyeste risikokategori i år.

Forhandlerne

De store hagesenterkjedene Plantasjen og Hageland tilbyr henholdsvis 5 og 2 planter med svært høy risiko. Hagesenterkjeden Solhagen, med ti utsalgssteder i Nord-Norge, har 5 slike planter i sitt sortiment. Vestby Planteskole i Sarpsborg toppe listen med 13 planter i høyeste risikokategori. Deretter følger Åberge Planteskule i Sogndal med 11 slike planter i sitt sortiment.

Fakta

Fremmedartsundersøkelsen 2018: tilgang

Plante	Tilgjengelighet
1. Hybridbarlind	50 %
2. Blankmispel	42 %
3. Blåhegg	42 %
4. Blåleddved	33 %
5. Skogskjegg	33 %
6. Fagerfredløs	25 %
7. Gravmyrt	25 %
8. Krypfredløs	25 %
9. Praktmarikåpe	25 %
10. Rognspirea	25 %
11. Alpeasal	17 %
12. Høstberberis	17 %
13. Krypmispel	17 %
14. Faltarve	8 %
15. Gravbergknapp	8 %
16. Klasespirea	8 %
17. Rødhyll	8 %
18. Sitkagran	8 %
19. Sprikemispel	8 %
20. Valurt	8 %

Tabell 2. Fremmede planter med svært høy risiko (SE) til salgs i Norge, sortert etter høyest tilgjengelighet på nettsiden til 11 undersøkte forhandlere i uke 29. Kilde: Naturvernforbundet

Mer informasjon

Silje Ask Lundberg, leder i Naturvernforbundet
Mobil: 913 31 729 E-post: sal@naturvernforbundet.no

Arnodd Håpnes, fagleder for naturmangfold
Mobil: 911 92 234 E-post: ah@naturvernforbundet.no

Tor Bjarne Christensen, kommunikasjonsrådgiver
Mobil: 48 19 95 85 E-post: tbc@naturvernforbundet.no

Fakta

Fremmedartsundersøkelsen 2018: forhandlere og sortiment

Forhandler	Antall planter	Sortiment
1. Vestby planteskole	13	Blankmispel, blåhegg, blåleddved, fagerfredløs, gravmyrt, hybridbarlind, høstberberis, klasespirea, krypfredløs, krypmispel, praktmarikåpe, rognspirea, skogskjegg
2. Åberge planteskule	11	Blankmispel, blåhegg, faltarve, gravbergknapp, gravmyrt, hybridbarlind, krypmispel, rognspirea, rødhyll, skogskjegg, sprikemispel
3. Plantasjen	5	Blåleddved, fagerfredløs, hybridbarlind, krypfredløs, skogskjegg
4. Solhagen	5	Blankmispel, blåhegg/, blåleddved, fagerfredløs, høstberberis,
5. Steen og Wormsen	4	Gravmyrt, krypfredløs, praktmarikåpe, valurt
6. Draglands planteskole	4	Hybridbarlind, praktmarikåpe, rognspirea, skogskjegg
7. Reiersøl planteskole	4	Alpeasal/bredbladasal, blankmispel, blåhegg, sitkagran
8. Hageland	2	Hybridbarlind, blåhegg
9. Brødrene Bergem	2	Blankmispel, hybridbarlind
10. Seim trær og planter	1	Alpeasal
11. Zimtrade Botanisk Verden	0	

Tabell 3. Fremmede planter med svært høy risiko til salgs på nettsiden til 11 forhandlere i uke 29, sortert etter antall planter. Kilde: Naturvernforbundet.